

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. 1. poștă 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Crisă în Budapesta.

Afacerea scandalosă a monumentului honveților dela 1848 s'a terminat. Opinia publică, agitată de opoziția parlamentară, a învins, guvernul a suferit cel mai formal eșec cu programul său cunoscut, pentru care a avut colosală imprudență de a angaja armata comună și chiar și Coroana.

În state cu raporturi constituționale sănătoase nu ar mai pute fi chestie de discuție, că un guvern care în chipul acesta s'a blamat, nu mai poate sta nici douăzeci și patru de ore în fruntea afacerilor. Altcum și opoziția maghiară așa interpretează lucrurile, și contele Albert Apponyi a enunțat în casa deputaților, că cununa ce honveții erau să depună pe monumentul lui Hentzi cu inscripția „odihnește în pace!”, dacă a fost deja comandată, trebuie pusă pe capabilitatea de guvernare răposată a contelui Iuliu Szapáry.

Cu toate acestea ar fi grăbit, dacă am aștepta retragerea imediată a actualului guvern. În Ungaria lucrurile nu se petrec după norma obișnuită a țerilor cu sisteme parlamentare. Un eșec nu este de ajuns, pentru-ca un guvern să cadă, ci trebuie două, trei, mai multe, până când situația începe a se lămurii.

Dar' cabinetul Szapáry a trecut deja prin numeroase blamagii, din care s'a vădit demult că nu este stăpân pe situație. Amintim numai colosală derută ce a îndurat, când a trebuit să se retragă proiectul despre reforma administrativă, proiect de care prin declarațiuni categorice își legase existența. Și cu toate acestea cabinetul stă încă și va mai sta, probabil, o bucată de vreme.

Însă atâta este mai presus de toată îndoială, că poziția lui este din temelii șguduită. A fost și până acum, dar' afacerea Hentzi a sdruncinat-o cu deservire. Nu e vorba numai de raportul său față cu opoziția. Deși aceasta în mai multe rânduri a isbutit să-și impună voința în parlament, deși ea este care conduce opinia publică a Maghiarilor, de ale căror simpatii se bucură în cea mai mare măsură, pe când guvernul și partidul său devin tot mai urgiși de națiunea privilegiată, totuși nu este de așteptat, că în era constituționalismului maghiar

un guvern poate fi trântit prin simpla acțiune parlamentară a opoziției.

Repetăm că nu e vorba numai de opoziție. Ceea-ce a agravat situația și a provocat criza, care există în Budapesta încă înainte de afacerea Hentzi, este de ordine cu mult mai înaltă. Sunt raporturile politice ale Ungariei peste tot, care mulțumită nedestoiniciei actualilor guvernanti au ajuns într-o stare de ne mai pomenită confușiune.

Înainte de toate vine la mijloc raportul ce guvernul și-a creat față cu Coroana. Noi demult am dis-o, că curentul revoluționar ce tot mai mult se afirmă între Maghiari, în parte încurajat de guvern, în parte necombătut cu receruta energie, trebuie să îndispună adânc cercurile Curții. Așa numitele „ceștiuni militare”, mereu provocate de șovinisti, insultarea steagului negru-galben, fără ca făptuitorii să fie trași vre-odată la răspundere, sărbătorirea scandalosă a lui Kossuth, și acum agitația detestabilă contra monumentului lui Hentzi sunt tot lucruri care nu se pot continua până la infinit, fără de a îndispuce în modul cel mai legitim Coroana. Guvernul și organele sale au negat aceasta, dar' astăzi vine chiar un om al guvernului, corespondentul din Budapesta al vienezului „Neue Freie Presse”, și constată că Maiestatea Sa a fost frapat și neplăcut surprins de alegerea lui Kossuth ca cetățean de onoare al reședinței Sale Budapesta. Lucru natural, că de această „surprindere neplăcută” are înainte de toate să răspundă guvernul cu șeful său.

Vine apoi la mijloc raportul Ungariei cu cealaltă jumătate a monarhiei. În Austria tot mai mult se sporesce curentul, care nu este mulțumit cu actuala politică ungurească și caută mijloace de a o combate. Se înțelege că și aceasta este un element, care contribuie mult la încurcarea situației politice din Ungaria.

Dar' și mai mult contribuie raporturile ei interne, cu deosebire cele de naționalitate și cele bisericești. Politica maghiară, care și-a însușit-o și contele Szapáry, a creat în aceste raporturi atâtea greutăți, care de care mai mari, încât ele ar pute să ducă la desperațiune și pe bărbați de stat cu mult mai geniali decum este actualul șef de cabinet. Naționalitățile nemaghiare, în mod sistematic nedreptățite și asuprite în favorul rasei maghiare, s'au avântat la rezistență mai resolută și au isbutit, cu deo-

sebir în urma acțiunilor memorabile din anul acesta ale Românilor, să facă cunoscute Europei civilizate barbarele stări de lucruri din regatul unggar. Și guvernul cedând presiunii șovinistilor, nu a aflat alt remediu pentru sanarea indispensabilă a acestor stări de lucruri, decât o serie de procese politice, intentate tuturor naționalităților. Evident că prin asemenea măsuri situația numai agrava se poate, în loc de a se îmbunătăți.

Tot așa și în afacerile bisericești. Prin unele măsuri luate de guvern, în loc să se rezolve raporturile dintre diferitele biserici, s'au provocat certe bisericești, s'a provocat cu deosebire clerul catolic, care a angajat și Curia română, ear' acum guvernul stă nehotărât și nedestoinic de a se descurca din greutățile ce singur și-a creat.

Nehotărârea și nedestoinicia a început să-și manifeste urmările prin neînțelegeri ivite în sinul cabinetului și nemulțumiri izbucnite în partidul guvernamental. Demult se vorbește, că mai mulți miniștri nu acceptă soluțiunea propusă de ministrul-preșident în afacerile bisericești, și că urmarea mai curând sau mai târziu va fi o criză parțială sau totală de cabinet. Asemenea se svonesce că aderenții guvernului s'au plictisit de multele lui neșuccese și de creșterea progresivă a popularității opoziției și sunt nemulțumiți cu contele Szapáry, care nu este în stare nici să conducă situația în parlament, nici să-și impună voința față cu ceilalți factori interni și externi, nici să realizeze reformele ce a promis. Foi „liberale”, adevărate guvernamentale, poartă un limbaj cu deservire răsvrător, blamează atitudinea guvernului, ba chiar „Pester Lloyd” află de bine a da contelui Szapáry un advertisement că așa nu mai merge, ci trebuie să se reculeagă la acțiuni hotărâte, care să lămurească situația.

Aceasta este astăzi situația. Și va admite ori-cine, că este destul de gravă. Nu se poate vorbi până în momentul de față de o criză ministerială, însă precum observă citatul corespondent totdeauna bine informat al lui „Neue Fr. Presse”, stăm în fața unei crize politice, în care Ungaria a ajuns, grație înțeleptei ocârmuirii ungurești din ultimul pătăr de secol.

Ar fi nedreptate a face răspundător pentru aceasta numai pe actualul ministru-preșident, și ar fi frivolitate a crede, că criza se va termina prin sim-

pla lui retragere. Adevărat că poziția contelui Szapáry este perdită, și trebuie să-și fie foarte apropiată căderea. Dar' aceasta nu va fi soluțiunea, ci un simplu simptom, o simplă consecuență a rului de care suferă viața publică din Ungaria. Ori-cine ar veni după Szapáry, fie din partidul liberal, fie din actualele opoziții parlamentare maghiare, va avea să se lupte cu aceleași greutăți invincibile.

Căci în Ungaria nu e vorba de persoane, nici de partide politice și de programele lor, ci de întregul sistem politic, care este nedrept și viciat. În el este a se căuta cauza răului, și cine voese serios să aducă îndreptare, trebuie să reformeze sistemul, și anume să-l reformeze radical după principiile dreptății și ale drepturilor egale pentru toți.

Până când nu se va întâmpla aceasta, criza va rămâne, câte-odată mai latentă, câte-odată mai pe față, însă totdeauna în permanență.

Criza ministerială. „Pesti Hirlap”, foaie guvernamentală, în numărul său dela 24 Oct. n. serie, că criza ministerială este inevitabilă. Nu e decât chestiune de câteva zile, și contele Csáky, ministrul cultelor, cu Szilágyi, ministrul justiției, vor eși din ministere.

Pe de altă parte foile opoziționale din Cluj primesc telegrama, că Szapáry și-a dat demisia, care n'a fost însă primită. Se comentază foarte viu faptul, că M. S. Monarhul a plecat ieri din Gödöllő la Viena, deși era hotărât să stea timp mai îndelungat la Gödöllő. Foile guvernamentale nu tănușesc deloc, că M. S. Monarhul este foarte indispus în urma celor petrecute la Budapesta.

Contra triplei alianțe. Într'un prim-articol care se ocupă cu atitudinea Slavilor față cu tripla alianță „Agrarier Tagblatt” (nr. dela 22 Octomvrie) justifică atitudinea mai ales a Croaților prin următoarele vederi nu neindreptățite:

„Ceea-ce ne poate pune în contrarietate cu politica externă a monarhiei, nu este împregiurarea că aceea se razimă pe cutare sau pe cutare grupare a puterilor, ci reflexul ce rezultă din aceste alianțe asupra raporturilor noastre interne. În mod ușor de înțeles nici-odată nu putem întâmpina cu încredere o constelațiune în relațiile externe, când rivalii și adversarii nostri naționali din stat o pot exploata pe aceasta ca pe un mijloc pentru suprimarea și tăin, fără ca să fure ceva, numai pentru a-și da seamă de loc, să vadă dacă s'a schimbat ceva; trebuie să iee toate măsurile de precauțiune și să fie prudent, să lucreze cu toată înțepime.

A doua zi făcî cei șase kilometri cât îl despărția de Nizy-le-Comte. Petrecu o zi întreagă ascuns într-o pădure, în fundul unei pescării umede, cu picioarele în apă, fără a fi mâncat ceva. În schimb însă, când ajunse a doua zi dimineața la două ore casa lui moș Berlot, fu bine încredințat, că nu l'a observat nimeni în tot drumul cât parcursese.

Pe poteca ce se întindea îndărătul grădinii, găsi o holdă de cartofi, unde culese cât se aiba pentru dejun.

Procurându-și astfel puțină mâncare și mai mult enervat gândindu-se la reușită se acăța de zidul ce prețuia poarta din dărăt a grădinii lui Berlot. Odată ajungînd creasta, el se ridică în sus, făcî e a se gândi că poate să-și peardă echilibrul; se aieptă și printr-o săritură norocoasă, se avîntă dincolo într'un pom al grădinii. Sgomotul căderii sale între crengile pomului, destepat un câne din vecini, care începu a lătra. Nu trecu decît puține minute și se făcî un concert de urlete ce se înțeția, dar' care ear' se liniști, puțin câte puțin. Se făcî eară tăcere. Pierre Lurier își pipăi trupul, să vadă dacă nu și-a rupt nimic și începu a cugeta.

A fost de multe ori în această grădină, nu însă în afaceri aceasta. Acum se aruncase într-o aventură, minat de dorința ire-

înăbușirea noastră națională și culturală. Este cu neputință a se cere dela noi entuziasm și abnegațiune pentru alianțe externe, când acestea în mâinile adversarilor nostri este permis să fie în același timp o armă periculoasă contra condițiunilor celor mai elementare ale existenței și ale viitorului nostru național. Morala creștinească ne demandă să ne iubim deaproapele ca pe noi înșine, însă sinuciderea în favorul altuia nu o cere dela noi morala aceasta, și aceasta nu o poate cere dela noi nici-odată nici așa numitul reson de stat.”

Monumentul lui Hentzi și Croații. „Agrarier Tagblatt” (nr. dela 22 Octomvrie n.) primesc următoarea scrisoare foarte caracteristică pentru situațiune:

„Cum stă astăzi situația relativ la desvelirea statuii honveților din Buda, ar fi lucrul cel mai cuminte, ca actul de împăcare proiectat să fie cu deservire întrelăsat și spre rușinarea binemerită a unui popor atât de necavaleresc, care nu scie să apriețeze columna de onoare a unui adversar viteaz, aceea să fie transportată cu totul și așezată în Glină sau Belovar, unde sigur ar fi grijită cu toată pietatea. Anume garnisoana cetății Buda a consistat atunci dintr'un batalion de grănițeri din primul regiment banal și altul de grănițeri din regimentul de Varasdin-Kreuz, mai departe dintr'un batalion din regimentul italian Cecopieri și din câteva detașamente tehnice mai mici. Cu ajutorul câtorva unități de datoriști din batalionul italian au isbutit Maghiarii să se urce cu scări de funii în cetate peste așa numita Wasserbaatei, și prin acest atac, favorizat de mână strădătoare să ocupe cetatea, care în curînd a devenit acena unei teribile băi de sânge, în care honveții năvălitori cu putere covârșitoare și-au stîmperat setea de răsunare. Numai intervenției generalului Gergey este a se mulțumi, că nu a fost măcelărită garnisoana întreagă. Cu sabia în mână eroicul general Hentzi, încungiurat de o mică ceată de credincioși, a opus până în momentul din urmă cea mai vitează rezistență, până când a sfîșiat moartea de viteaz, lovit de un glonț în piept, în piața unde astăzi i-se află monumentul. Dar' nici atunci dorul de răsunare al honveților nu s'a conțenit, căci ei au mai străpuns pe eroul căzut cu numeroase lovituri de baionetă și i-au tîrît trupul în triumf peste piață. Dacă prin urmare monumentul lui Hentzi însemnează pentru Maghiari în adevăr o columnă de rușine, cum s'a exprimat dl deputat Ugro în discursul său fulminant, fără măcar să fie chemat la ordine de preșident, apoi acela trebuie predat unuia din

FOIȚA „TRIBUNEI”

Asasinul gol.

— Novellă —

de
Jean Richopin.

I.

Scăpînd din temniță, Pierre Lurier rămase fără lucru și fără pîne.

La vîrsta de douăzeci și cinci ani el fu condamnat, pentru furt cu spargere, comis la o casă unde intrase ca servitor. În închisoare învățase a face ace cu care coasă ciobotarii. În micul oraș de provincie, unde fu pus sub paza polițienească, îi era însă peste putință să se folosească de acest meșteșug special. Pe de altă parte el nici se putea gîndi să se așeze undeva ca servitor. În fața sa, Pierre Lurier avea deci largul orizont al miseriei și foamei.

Se gîndi, că dacă norocul chiar îl va ajuta să găsească ceva de lucru, o să se ferească a nu se prea rupe cu lucrul, să nu moară ca un câne. Dimpotrivă, el dișe, că comițînd o nouă crimă, va pute cu o lovitură să câștige nu numai un codru de pîne, ci poate chiar bogăție. Nu stete mult la îndoială, ci rămase pe lîngă gîndul din urmă.

Ce crimă să comită însă? Eată întrebarea. Primul lucru de făcut fu să scape de supravegherea justiției. Pierre Lurier părăsi deci orașul unde era internat.

Fără nici o lăscăie, el duse șese luni de zile cea mai miserabilă și crudă viață de

vagabund, bătînd drumurile, cerșind în ascuns, culcîndu-se pe unde îl ajungea seara, slăbit, palid, tăcut, așteptînd ocașia, refuzîndu-o când ea nu era destul de asigurătoare ori destul de bună, ocolind societatea oamenilor cum vulpea ocolește fermele, decise să su-poarte totul până în momentul potrivit, în care să se poată răsplăti pentru juneț sa și așteptînd norocul, în care continua încă a crede.

Într-o zi se pomeni în preajma satului său natal. Fu adus aici nu sciu prin ce fatalitate, fără îndoială prin acel instinct bestial, care mină pe animalele sălbatice în cea parte a pădurii, unde e locuința lor.

O frică îl cuprinsese. O să-l recunoască. Se băgase într-o vespărie! Era perdit! Se întoarse din drum.

Se mai gîndi însă și se opri. Cum ar pute să fie recunoscut? A părăsit satul la vîrsta de doisprezece ani, băiat fraged încă. Se întoarse în vîrsta de patruzeci de ani, cu figura înegrită, cu barba lungă, cu fața sbîrcită, cu pîrul sur.

Pe urmă îi veni un gînd foarte drept. Pretutindeni pe unde el a trecut, a dat de o mulțime de lipsuri, numai din ignoranță, din pricină că nu cunoscuse nici locurile nici pe oameni. Aici, dimpotrivă, cu toate schimbările ce se vor fi făcut în lipsa lui, cunoscuse o mulțime de lucruri. Aducerile aminte ale sale îl mulțumiau pe deplin.

Pierre Lurier își întoarse eară drumul.

La dreapta de unde se află în satul Nizy-le-Comte, scia pe un războișar bogat,

fără copii. Erau economul Berlot și soția sa, căror li-se dișea în sat *Număr-Bani*.

Pierre îi cunoscuse bine. Pe timpul când era flăcăindru și țeran, el fusese servitor la dișii.

Cunoscuse bine toate obiceiurile și locuința lor.

Scia că poarta mare dinspre stradă era înaltă și legată în fer și că zidul din dărăt al grădinii era presărat cu bucăți de sticlă spartă; mai scia însă, că arborii ce sînt lîngă zid, sînt înalți și se îmbină cu pomii din grădină: poate să treacă dintr'unii în alții și să sară apoi în grădină. Mai scia că din grădină nu poate intra în bucătărie, închisă regulat în fiecare seară; scia însă, că zidul spălătoriei era numai dintr-o cărămidă subțire. Odată acest părete subțire străbătut, ar fi în spălătorie, ear' de acolo în bucătărie. De aici poate trece în sala mare, unde va găsi cheia dublă a scării. Urcînd apoi treptele, ajungea pe un gang, de acolo în odaia cu lucrurile scumpe, ear' lîngă aceasta era camera de dormit a soților Berlot. De aceasta nu-și aducea însă bine aminte. N'a intrat nici-odată în ea, a vădît-o numai când ușa era uitată între-deschisă. Își reamintea vag că patul este în fund, lîngă un dulap de stejar vechiu și tare, cu țîțini tari de aramă. De asupra lui dormia o maimuță mare, îngrășată de *Număr-Bani*, a cărei soarte Pierre Lurier o dorise cu atîta aviditate.

După prima aducere aminte, el s'a și decis ce să facă. A dat, în fine, peste ocașia așteptată cu atîta răbdare. Se va duce în-

sistabilă de a pune odată sfîrșit miseriei sale; nu scia însă, dacă soții Berlot mai trăesc, și dacă tot ei stăpînesc casa. Nu importă! Doar nu venise acum decît pentru a se informa. Dacă va fi alt stăpîn, o să vină, în noaptea viitoare. Ear' d. că soții Berlot mai sînt aici, banii lor o să-l ajute să ajungă și el la o soarte mai bună.

Așteptă până începură a se arăta dorile când se cobori apoi din pom, să caute ceva de mâncare. De cîni nu se temea, deoarece nu credea să fie în curte vre-un câne. Cel puțin n'a auzit ca să fi luat parte la concertul dîntăin. Se plimbă deci liniștit prin curtea din dos.

Era tot ca mai înainte; cotețele porcilor în găsi, ear' grajdul în dreapta. În grajd mîsa numai o vacă; ea sări inte în sus când îl zări, se liniști însă după-ce el îi vorbi și începu să o netească pe șale. După cîteva minute el o crechî destul de îmblîndită, pentru a nu se teme că-l va împunge. Se puse și mulse lapte pe bucata de pîne ce o avea în buzunarul murdar al hainei. Mîncă fără a simți cel mai mic desgust. Se întăria și pentru ziua următoare. Mai culesc și cîteva poame din grădină, cu băgare de seamă însă, pentru a nu trada că a umblat cineva pe acolo. Toate acestea preparative făcute, se hotărî ca crima să o comită la noaptea viitoare, ear' până atunci să-și caute un pat pentru a se odihni.

(Va urma.)

amintite orașe croate unde va fi păzită, ca unul din multe simboluri, cum filii patriei noastre, ale căror nume strălucesc mai ales pe monumente, au știut să-și țină jurământul făcut sub steag și să moară pentru împărat și patrie.

Congresul naționalităților.

În articolul său de fond dela 22 Octombrie n. diarul „Ellenzék” scrie despre congresul naționalităților ce se va ține în luna viitoare la Viena.

După ce spune care este scopul congresului, eată ce scrie numitul diar:

Motivul care 'i-a îndemnat la această hotărâre este mai întâiu de toate că actualul sistem de guvernament nu mai e de tolerat, pentru că într'insul Ungurii dau tonul.

Fapt e deci, că naționalitățile din Ungaria sunt nemulțumite cu actualul sistem de guvernament, și după a lor părere trebuie a 'i-se da o nouă organizație monarhiei.

Ear' ceea ce a îndemnat pe naționalități la acțiune comună e credința, că actualul sistem de guvernament e rău pentru că a fost creat de Maghiari, și dinsele nu sînt dătorate de ton.

Drept vorbind, nu credem că merită să examinăm dacă tocmai din acest punct de vedere este intolerabilă actuala situație, și nu credem îndreptățită cu deosebire strădania, ca situația preținșă intolerabilă să o schimbe naționalitățile și ca ele să încerce a schimba organizația internă a monarhiei, dar' credem vrednic să ne ocupăm cu această mișcare, ca și cu o arătare politică, pentru a cărei apariție după părerea noastră guvernul actual poartă o mare vină.

Am spus totdeauna, că actualul sistem de guvernament și mai ales politica fără energie și proastă față cu naționalitățile adîmăne o se ducă lucrurile și țeara acolo, că liniștea internă și consolidarea statului maghiar o se fie conturbate de tendințele separatiste ale naționalităților.

Pentru că trebuie oare o ironie mai mare, decât faptul, că în Ungaria peste tot e posibilă o astfel de degenerare a tendințelor naționalităților, că tocmai ele vor să schimbe sistemul de guvernament, va se dîcă, ele vor să presteze lucrarea de întărire internă a statului?

Ce însemnează de altfel această formă mai nouă a agitațiilor naționalităților?

Nimic altceva, decât că naționalitățile nu cred actuala politică potrivită ca paralel cu dînsa să se desvolte puterea internă a statului și astfel naționalitățile vor ele să se pună în capul lucrării care duce la acel scop: consolidarea internă.

În adevăr, o ironie mai crudă abia se poate spune la adresa actualului guvern.

Naționalitățile vor să se impună ca singurele care dispun de puterea, voința și cumînția necesară reorganizării Ungariei.

Articolul se termină spunînd, că guvernul nu mai dispune de puterea necesară a opri astfel de mișcări și agitațiuni ale naționalităților, care — după părerea foii șoviniste — toate comit crime de stat când agită prin congrese cum are să fie și cel dela Viena.

Foia cehă „Selké Noviny”, organul dlui Alfons Skastny se pronunță în următorul mod asupra congresului naționalităților:

„Noi credem că relativ la Boemia ar fi o apucătură proastă a întreprinde asemenea lucru. Noi nu cutezăm a stăruî se se pună în aplicare ceea ce avem garantat prin tratate, promisiuni împărătesci și legi, adică să stăruim pentru ceva ce stă în puterea noastră; nu vom să grijim de noi înșine, dar' ne încercăm să salvăm toate celelalte națiuni și să întărim capul în sus întreg imperiul. Ne temem de rezistența Germanilor din țările boeme, dar' de rezistența tuturor Germanilor, Maghiarilor și a dușmanilor de giur împregiuri. Înimile noastre voesc să zădărnicească conferența Boemilor spre scopul de a se consulta asupra politicii comune, dar' vom să scoatem ceva practic din conferența tuturor Slavilor din monarhia austro-ungară?... Congresul naționalităților nu este permis să devină „cleiul” cu care ni-s'ar „lipi” ochii.

Sfințirea bisericii din Șomcuta-mare.

(Raport special al „Tribunei”.)

Șomcuta-mare, 16 Oct. 1892.

În ziua de astăzi s'a sfințit în acest opid biserica Românilor, frumoasă, maiestooasă, ridicată cu mari jertfe din partea credincioșilor români.

Biserica e una dintre țările poporului românesc, pentru aceea sfințirea unei biserici e totdeauna o sîrbătoare aleasă la poporul

nostru, în care își dă pe față sentimentele sale religioase și naționale.

Sfințirea bisericii din Șomcuta-mare e de o specială însemnătate prin aceea, că cu ocaziunea această unii pigmei ai maghiarismului în conțelegere cu episcopul Gherlei și cu comisarul delegat au voit să compromită cauza română, ce însă nu li-a succedat, ci din contră s'a dovedit că sînt impotenți, isoiați de toți Români de inimă. Rușinea ce au voit ei să o pună pe cauza sîntă română, a cădut cu putere zdrobitoare asupra căpului lor.

Mai înainte de toate e a se constata, că episcopul Szabó a fost invitat prin o delegație a Șomcutenilor ca el să sîrvească actul sfințirii. După ce însă prin actul de suspendare, cu care a lovit în inutul nostru V. Lucaci de dragul Maghiarilor, a produs cea mai mare indignație în inimile tuturor Românilor bine simțitori, și însuși pe sine s'a suspendat din inimile lor: prevădînd cu tot dreptul că această indignație provocată de el se va arăta și în fațe, a vîdut de bine păstorul a nu cuteza să vină în mijlocul turmei sale.

Acesta însă a trebuit să se răbune în ceva mod.

Planul a fost făcut, însă n'a reușit. Societatea maghiară din Șomcuta-mare, în frunte cu grofi Teleky, a lansat prin satelitul lor Kaufmann János, Șvab renegeat, că dacă va participa Dr. V. Lucaci la banchet și bal, ei nu se vor prezenta la acele intruniri sociale.

Inteligența și tot poporul luînd seire de această nevrednică machinație, s'a adunat din depărtări mari într'un număr frumos în Șomcuta-mare și au așteptat cu dor și cu încordare să vină în mijlocul lor Dr. V. Lucaci. A și venit. Pe toată calea, începînd dela podul „Catalinei” pînă în loc la Șomcuta-mare, a primit cele mai sincere și frumoase ovațiuni dela sute și mii de credincioși ce emigran la sfințirea bisericii.

Te încântă bravul popor român când îl vezi cu ce admirabilă iubire este cătră intrpidul seu luptător. „Vezi mîi uită-te, popa Lucaci!” — auți strigînd pe cale în continuu gloatele poporului — „să trăiască părintele nostru, trăiască Lucaci!” care a suferit pentru noi și pentru dreptate. — „Nu Te lăsăm, părinte, până la moarte, pentru dreptatea sîracului Român Te luptăm cu toată hărnicia. Murim cu toții cu Tine dimpreună pentru sînta noastră dreptate!”

În Șomcuta-mare a fost primit cu toată căldura de inteligență și de întreg poporul.

După serviciul divin inteligența s'a intrunit în casele dlui Iosif Pop, consilier regeșc și curator-primar al bisericii din Șomcuta-mare. Aici a fost și delegatul episcopului, canonicul Ioan Papia.

S'a încins o conversație. Oameni de încredere ai poporului român: George Pop de Basesci, A. Cosma, Dr. Mihali și alții auspus delegatului episcopesc despre mai multe abuzuri groaznice ce sînt în diecesa Gherlei și despre care nici episcopul, nici consistorul nu vreau să iee cunoștință. Au spus acești fruntași, că biserica noastră gr.-cat. este și națională, și din momentul în care putericiilor țilei le va succeda a face, ca factorii conducători ai acestei instituții să sîrvească cauza străină, cum s'a întîmplat și cazul părintelui Lucaci, nu numai își perd încrederea națiunii, ci discreditează însăși instituția înaintea poporului credincios.

Delegatul episcopesc, în loc de a primi cu bunăvoință informațiunile, și de a se arăta prompt a face toate în interesul bisericii și al națiunii, în loc să dîcă că așa îl va informa pe episcopul seu, a declarat că el n'a făcut și nu va face altă politică, decât politică bisericească, dovedind prin aceasta că el deloc nu pricepe stadiul existenței, deoare ce chiar aceea se recere ca politica bisericii grec.-cat. să fie o politică spre binele poporului românesc, și să nu fie biserica uncaltă în mîna dușmanilor, în contra intereselor națiunii.

După câteva observațiuni și din una și din altă parte delegatul s'a apêrat cu aceea, că el e singur cu opiniunile sale, de aceea nu poate susține o dispută, la ce dl Dr. Mihali a rîspuns foarte nimerit, că chiar pentru aceea, că e singur, dovedese că e pe o cale răcătuită, că de ar fi pe cale bună și-ar găsi și aderenți opiniunii sale, fiindcă toți voesc a lucra spre binele națiunii.

La 2 oare p. m. ne-am intrunit la banchet în sala dela hotel opidan în număr de peste o sută de inși, toți Români, nici un suflet de străin nu s'a prezentat. Așa dispăre întunerecul dinaintea luminii.

Conții Teleky, Kaufman János (parochul catolic) et comp. vîind a sparge rîndurile Românilor de cînte, au rîmas ei înșiși isoiați și despărțiți, pentru că n'au ce căuta în mijlocul Românilor aceia care sînt cu simțiri contrare intereselor lor vitale.

Toastele festive erau împărțite de mai înainte.

Primul toast era al delegatului episcopesc pentru Papa și pentru Regele apostolic, al doilea al protopopului și parochului Serb, pentru episcopul diecesan. Delegatul însă vîdînd dispozițiunile sufletesci ale mesenilor, a înfrînt ordinul statorit al toastelor și s'a folosit de o apucătură ca să-l treacă și pe episcopul Szabó prin vre-o urache de ac de toast, făcîndu-și falsa deducțiune, că dacă toastele pentru Papa și Regele Apostolic ar provoca însuflețirea generală, și astfel ca amintirea grabnică pentru episcop, tot sub aceea impresiune imediată va căștiga ovațiunile dorite. Le-a și căștigat, de care, numai episcopul are să-și mulțumească.

Anume: a toastat pentru Papa, pentru Regele apostolic și înalta Casă domnitoare și imediat tot cu o suflare 'la băgat și pe episcopul Szabó.

Dar' eată ce s'a întîmplat! Delegatul 'și-a batjocorit stăpînul, când a vorbit pentru Papa și Regele apostolic tot publicul s'a ridicat în piciorare, ear' când a amintit numele episcopului, în mod spontan, toți mesenii deodată au ședut și au depus păharele. Patru, și numai patru s'au găsit, care au atins păharul de gură. Erau mulți indignați de apucătura delegatului, au strigat tare „N'avem nici o treabă cu el!”

DI delegat episcopesc prin aceasta, a descoperit o nouă însușire, că e deplin acomodat la rolul seu.

După toastele rostite de domni Medan, Iosif Pop, Alexandru Pop, s'a ridicat adoratul nostru conducător, ilustrul domn George Pop de Basesci, salutat de o salvă puternică de aplauze și de vivate entusiaste.

A început să vorbească cu accentul seu dulce și cuceritor.

Delegatul episcopesc se bursucă, vede că foarte departe stă cerul de pămînt. El voesc *per omnia* să demonstreze. Se ridică ca să răbăsească sala. Întreg publicul strigă să aușim! să trăiască George Pop!

Protopopul Serb se scoală și cerînd cuvînt spune, că toastele oficioase încă nu sînt terminate, roagă deci pe domni meseni să aștepte cu toastele private, până se vor găta cele oficioase.

Domnul George Pop, ca om de cultură și inimă cedează; delegatul bursucat dela mijlocul salei se reîntoarce la locul părăsit odată. Urmează două toaste oficioase, apoi se ridică de nou George Pop și ține un toast frumos, în care amintesc o pietate pe regretatul prim-curator Pavel Dragoș și propune să se exprime amintirea pietoasă prin sculare, rostindu-și un „În vezi amintirea lui!”, apoi continuă și vorbește la adresa poporului român din Șomcuta, golind păharul întră bunăstarea și sănătatea acestui brav popor.

Acum se ridică bravul nostru A. Cosma și vorbește cu logica sa pătrunzătoare despre biserică și cler, despre sublima meritele clerului român pentru biserică și națiune, amintesc de primejdiile ce amenințau dezvoltarea noastră în biserică și pe terenul vieții publice, când chiar factorii conducători lăsa cu lege străină să intre în sanctuarul bisericii noastre. Invță pe preoți să stea cu bărbăție la înălțimea chemării lor, să nu se lase a fi seduși, nici mistificați. (Aplauze frenetice și prelunge acoper cuvintele lui) Și când vorbește mai la suflet și mai frumos la adresa clerului nostru brav, delegatul episcopesc se scoală, mormăește, (se dîce că a recitat Tatăl-nostru) și când a făcut cruce, publicul asculta pe oratorul Cosma, care entusiasm de adevărul enunțat, striga: Să trăiască Dr. V. Lucaci și cu el toți mesenii, ca prin o detunătură strigau „Să trăiască Lucaci!” Delegatul a fînit cu rugăciunea și a dîs Amin.

Între aceste delegatul ese priintre și rurile oaspeților adunați între strigătele cele mai entusiaste de „Să trăiască Lucaci!”

Nime nu 'la urmat, numai George care 'la înșoțit ca o umbră fatală.

De astă-dată dl agent provocator, a rîmas nu numai singur, dar' și rușinat. Tot publicul ales și inteligent, multe dame culte și elegante au constatat, că delegatul episcopesc a făcut un fiasco complet, așa cum numai lui și stăpînului seu îi convine.

Au urmat apoi toastele frumoase și pătrunzătoare de Dr. V. Lucaci și Dr. Teodor Mihali, care au fost viu și cu însuflețire aclamate.

Într'un timp mai tîrziu publicul cel mare s'a resfirat și s'a comentat pretutindenea cu deplină satisfacțiune, că de rușinos a cădut planul de demonstrație compus prin compania pigmeilor străini și dată spre executare lui Papia și elicei lui.

Din întîmplările dela Șomcuta-mare am putut țrage multe învățături.

Vădînd pompoasa zidire a pretorului de odicioasă ne punem întrebarea, cine și cu ce scop a zidit-o? Români și exclusiv Români au zidit-o, ca în ea să se așeze oficiul comitatens al fostului comitat Chior, în sala ei festivă să se țină adunările generale și într-

nirile culturale, convenirile sociale de o importanță mai mare. Astăzi în salele cele frumoase sînt aședate școalele de stat maghiarizatoare, sala cea mare s'a transformat în biserică romano-catolică și tot acolo șede și unicul renegeat Kauffmann, popă romano-catolic, cu expresă misiune de a sparge, dacă îi va succeda, societatea română din Șomcuta-mare.

Eată cum a venit obiect de daravără străină sudoarea feței bieților Români chioreni.

Vreau să observ în fine la acest loc, că avem bună speranță în activitatea dlui protopop Ioan Serb, care prin cultura sa modernă și erudițiunea sa superioară va arăta că e om de societate și Român de inimă, va sci frînge metehnele străine și nu va lăsa nici-odată, ca biserica și națiunea română de acum înainte să fie batjocorite în Șomcuta-mare și giur de nisce pigmei străini și nisce ființe fără nici o chemare.

Disolvarea adunării învățătorilor din Ciacova.

„Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului” a trimis membrilor sei un circular (sub nr. 106) care are de scop a-î informa despre cele petrecute în 10 Septembrie n. la Ciacova, unde, precum se scie, a fost convocată adunarea sa generală, care apoi fu spartă prin violență de fisolgaribire unguresc. Circularul e semnat de Ștefan Velovan, președintele reuniunii și de Ioan Marcu, primul notar. Data circularului e 30 August (11 Septembrie) a. c. Deoarece în această hîrtie se dau date oarecum oficiale și în tot cazul autentice despre cele întîmplate la Ciacova, extragem din cuvînt în cuvînt partea circularului, care privește convocarea și disolvarea adunării, și ne exprimăm totodată speranța că autoritatea superioară bisericească va face tot ce-î va fi în putință pentru a scuti pe învățătorii noștri în contra violențării și brutalităților funcționarilor maghiari șovinisti. Eată ce aflăm în circularul des pomenit:

Reuniunea noastră a învățătorilor români gr. or. dela școalele confesionale din diecesa Caransebeșului, conform statulelor sale aprobate, în tot anul își ține adunarea sa generală, ambulănt pe teritoriul diecesei Caransebeșului.

Prin concludul de sub nr. 18 din protocolul adunării generale ultime, ținută anul trecut în Biserica-Albă, adunarea generală din estan a fost designată a se ține, ear' comitetul reuniunii a și convocat — conform §. 17 din statute, — pe ziua de 15/27 și 16/28 August a. c. în opidul Ciacova.

Despre ținerea adunării conform §. 42 din statute s'a încunoscînt cu data 16/28 Iuliu a. c. sub nr. 37 respectiva autoritate politică, adică oficiul protopretorial din Ciacova, onorata antistie comună de acolo, venerabilul consistor diecesan. De asemenea s'a încunoscînt conform §. 18 inspectoratul școlar regese fiind deodată și invitate aceste oficii publice a lua parte la adunare.

Nota reuniunii noastre mai sus citată ni-s'a înapoiat din partea protopretorialului din Ciacova cu data 30 Iuliu a. c. sub nr. 4284 pe lîngă indigetarea de a redacta-o în limba statului, în limba maghiară.

Întervenind necesitatea de a se schimba termenul adunării deja convocate, comitetul în interesul reuniunii a trebuit și a și convocat a doua oară adunarea pe 29 și 30 August (10 și 11 Septembrie), făcîndu se de nou însușirile prescise și invitările la sus numitele autorități politice și școlare în limba oficială a reuniunii.

Din partea oficiului protopretorial din Ciacova ni-s'a rescris earăși, că însușirea adunării se o facem în limba maghiară. Rescriptul aceluiași oficiu comitetul reuniunii 'la traspus ca și pe cel dintăiu ven. consistor diecesan ca rugarea de a mijloci avisarea despre ținerea adunării în modul cum va crede de trebuință, ca ținerea aceleia să nu fie eventual împedecată, de unde ni-s'a rescris, că reuniunea satisfacînd dispozițiunilor din statute, nu este nici îndatorată, nici îndreptățită a se abate dela dreptul de folosire a limbii românești garantat prin §. 6 al art. de lege XLIV. din 1868.

În ziua de 29 August (10 Septembrie) a. c., ziua adunării generale, adunându-se în Ciacova un număr mare de membri învățători din toate părțile diecesei, precum și alți mulți participatori, după sînta liturgie și a chemării Duchului Sfant, toți participanții s'au intrunit în sala destinată pentru ținerea adunării și conform programului publicat, avînd a se deschide adunarea, președintele reuniunii, dl Ștefan Velovan încungînat de întreg biroul reuniunii și în prezența reprezentantului consistorului diecesan, a acesorului consistorial Ioan Longi, roți primele cuvinte de deschi

dere: „Onorabilă adunare generală!” după care protopretorul cercului Ciacova, a oprit și la moment a disolvat adunarea cu asistență numeroasă de gendarmi și în aușul mulțimii prezente cu cuvintele: „Nem teljesítették kötelességüket, tehát törvénytelenül jártak el és azért a gyűlés megtartását nem engedem és feloszlatom.” (Nu s'a satisfăcut doriinței mele, de aceea urmîndu se în contra legii, nu permit ținerea adunării și o disolv.)

Aceste cuvinte de oprire și de disolvare a adunării, președintele împărțîndu-le adunării, a fost intrerupt în vorbire de cătră protopretor cu amenințarea, că va interveni imediat cu brachiul.

În urma acestei amenințări, președintele declară, că reuniunea nu urmărește scopuri politice, ci culturale, nu renunță la drepturile sale statutare spriginite de lege, cedează însă brachiului și invită numeroși membri a observa liniștea și a dovedi, că sînt elemente de ordine, cultură și civilizațiune. Însușind protest contra acestui act violent, declară adunarea de închisă, ear' membrii părăsesă sala în ordine exemplară.

Actul de oprire și de disolvare s'a sîrșit în modul cel mai brutal, comandându-se gendarmilor în frunte cu un oficer, a umple poștile, a amenința mulțimea cu brachiul, dacă nu va părăsi sala în decurs de cinci minute, ba chiar a se depărta și din piața publică.

Concertul dat în favoarea fondului reuniunii, precum și prîndul comun al învățătorilor s'a putut ține numai în prezența terorizatoare a protopretorialului și a gendarmilor armați, care ziua-noaptea au patrolat înaintea ferestrelor și la ușa salei adunării.

În contra acestui act de violență, comitetul reuniunii în ședința sa din 30 Aug. a. c. a decis și a și însușit protest prin fiscal reuniunii domnul Coriolan Bredicean, avocat în Lugoj, cerînd asigurarea dreptului de folosire a limbii românești în toate afacerile reuniunii și tragera la răspundere a numitului protopretor pentru violarea legii.

Tot așa s'a făcut arătare v. consistor diecesan despre oprirea și disolvarea adunării, rugându-î a lua sub scutul seu reuniunea și a-î asigura dreptul de folosire a limbii sale oficiale și totdeodată a face pașii de lipsă la locurile competente contra procedurii arbitrară a des numitului protopretor.

CRONICĂ

Din cauza sîntei sîrbători de mîne numărul proximal „Tribunei” va apăre numai Joi seara.

Numire. Ludovic Gyöngyösi, practican în drept la tribunalul reg. din Sibiu, e numit subnotar la judecătoria cerc. din Deva.

Transferări. Vicenotarul Ilie Cismaș dela judecătoria cerc. din Sîlște și conducătorul adj. de cărți funduare dela tribunalul reg. din Murș Oșorhei, Iosif Sigmond au fost transferați în aceeași calitate la tribunalul reg. din Deva.

Calea ferată Făgăraș-Avrig va fi supusă ramburării tehnice administrative la 4 Noembrie n., ear' la 15 Noembrie n. se va pune în circulațiune.

Societatea de lectură a studenților români din Brașov s'a constituit pe anul școlastic 1892/3 în ședința ținută în 3 Oct. v. sub preșidul dlui profesor Virgil Oniș în următorul mod: vicepreședinte: Tibiriu D. Eremie, cl. VIII. gimn.; secretar: Procopiu Gurilescu, cl. VIII. gimn.; vicesecretar: Mateiu Jiga, cl. III. com.; casar: Aurel Chicomban, cl. III. com.; bibliotecar: Nicolae Ionescu, cl. VII. gimn.; vicebibliotecar: Emil Vințler, cl. II. com.; controlor I.: Aurel Flores, cl. VII. gimn.; controlor II.: Petru Moldovan, cl. II. com.; membri în comisiunea literară: Ioan Ioniță, cl. VIII. gimn.; Rudolf Orghidan, cl. III. com.; George Purecel, cl. VII. gimn.; Vasile Osvada, cl. II. com.

Hymen. Dl Aurel M. Decei, vice-notar în Aciliu, amînță logoloa sa cu d-șoara Ioana A. Arseniu din Gura-Riului.

Necrolog. Preotul Anton Băliban și soția sa Teresia născută Bran din Unimăt, au avut durerea să peară la 12 c. pe fiul lor Horia Coriolan, în vîrstă de un an și jumătate.

Alegere de senator magistratnal în Caransebeș. Cebin în „Foia Diecesană”: De senator la magistratul orășenesc al Caransebeșului în locul vacant este ales dl Ioan Bartolomeiu.

Nou cardinal. Primatele Claudiu Vaszary, după cum anunță o telegramă din Roma, va fi ales cardinal în consistorul din Noembrie.

Conduct cu masalale și serenadă. Din Laibach se telegrafează că reuniunile slovene și cetățenii de acolo au arangiat la 22 c. un conduct de masalale în onoarea baronului Winkler, ear' reuniunile de cîntări 'i-au făcut o serenadă. Baronul Winkler a fost salutat de mulțimea adunată înaintea edificiului locotenenței cuștrigite de „Vivo” și „Slava”.

Nr. 4618/1892.
föszolgabíró

[5469] 2-3

Sz 4618/1892.
föszolgabíró.

[5469] 2-3

Concurs.

[5510] 1-3

Concurs.

Spre ocuparea celor 4 posturi de păzitori de păduri cercuali sistematizate în cercul Mercurei cu locuința în Apoldul-de-sus, Mercurea, Gârbova și Șina se scrie un concurs până în 15 Noemvrie a. c.

Competențele:

1. Salar anual 250 fl.
2. Paușal de întreținerea de cal, anual 80 fl.
3. Paușal de cancelarie, anual 5 fl.
4. 2 jugere de feneș spre folosire liberă resp. relut anual de 20 fl.
5. 20 cub. metri lemne de foc resp. relut anual de 20 fl.

Competenții calificați au a subterne rugărilor instruite în sensul §-lui 37 al art. de lege XXXI. din 1879, până în 15 Noemvrie a. c. la subscrisul.

La cas când nu s'ar insciința competenți calificați: se pot lua în sensul ordinațiunii înaltului minister de agricultură nr. 18960 ex 1890 și aici indiviți în funcțiune provisorică ca pădurar, care având un an de praxă cu siguranță în termen de 2 ani, va depune cu succes examenul prescriș.

Mercuria, în 15 Octomvrie 1892.

Pentru primpretorul:

Mangesius,
pretor.

Pályázati hirdetmény.

Szeben vármegyében, szerdahelyi járásban Nagy-Apold, Szerdahely, Szászorob és Sina székhelyekkel felállított kerületi erdőőri állás betöltése iránt folyó évi november hó 15-éig ezzel pályázat hirdetetik.

Jeltemények:

1. évi fizetés 250 frt.
2. lótarási átalány évenként 80 frt.
3. irodai átalány évenként 5 frt.
4. 2 holdnyi rét illetőleg 20 frt. évi megváltási díj.
5. 20 türkőmeter tűzifa, illetőleg 20 frt. évi megváltási díj.

Képesített pályázók az 1879: XXXI. t. cz. 37. §-a értelmében szabályszerűleg felszerelt folyamodványukat folyó évi november hó 15-én alulirott hivatalhoz benyújtani felhivatnak.

Azon esetben, ha képesített erdőőrök nem jelentkeznek, a földmivelésügyi m. kir. minister ur ő Nagyméltóságának 1890 évi 18960 számú leirata értelmében oly egyének is alkalmazhatók ideigkics minőségben, kikről biztosan feltehető, hogy már egy évi szolgálattal bírván, legfeljebb 2 év alatt az erdőőri szakvizsgát sikerrel letenni képesek lennek.

Szerdahelytt, 1892 évi october hó 15-én.

A járási föszolgabíró helyett:

Mangesius,
szolgabíró.

Devenind vacant postul de prim-comptabil la institutul de credit și economii „Arieșana” din Turda, prin aceasta se exerce concurs cu termen până în 30 Noemvrie st. n. a. c.

Beneficiul împreună cu acest post este: salar anual de 600 fl., plătit în rate lunare anticipate, care după impregiurări se poate mări, drept de pensie și drept la tantiema oficialilor.

Doritorii de a dobândi acest post au să-și înainteze la subscrisa direcțiune cererile lor, instruite cu documente referitoare la științele comerciale (comptabilitatea de bancă) și praxa de până aci, până la termenul de mai sus.

Turda, în 22 Octomvrie 1892.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Arieșana”

D. St. Șuluțiu,
dir. executiv.

Prăvălie de flori.

Cu ziua de astăzi s'a deschis prăvălia noastră de flori (strada Cisnădiei, edificiul comandai de corp). Aci se primesc toate comanda de plante, flori, coroane, buchete etc. etc. și se execută cu cea mai mare acurateță.

[5524] 1-2

Sibiiu, 22 Octomvrie 1892.
Reuniunea pentru înfrumșetarea orașului Sibiiu.

În editura „Institutului tipografic”

a apărut și se află de vîndare

Prăsirea pomilor

de

D. COMȘA,
membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole”.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Institutul Tipografic din Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1893.



Anul VIII.

SIBIIU.

„Institutul Tipografic.”

Numai 20 cr. exemplarul.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1893. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești în Ungaria. — „Făr de noroc”, novelă de Ioan Russu-Sirianul; „Femeia numai după urs nu se duce”, poveste. — „Economic”: Ceva despre pâine; Un nou pom prețios; Cât costă urina? Curățirea pălărilor de păsă; Care găină când produce ouă multe. — „Poezii”: „Vântul”, de G. Coșbuc; „Craiul ielelor”, de Goethe, trad. de S. P.-u; „Cortegiul”, de N. Țincu; „Mistica”, de N. G. Radulescu; „În copilăria mea”, de M. Grigoriadi de Bonachi; „Ca astăzi”, de Veronica Micle; „Poet și critic”, de G. Coșbuc. — „Partea hazlie”: Reporter modern; Un lăudăros; Nu-i de vină; Calcă-a popă; Tiganul și iepuroaica. — Doine populare. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Vîndătorilor se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1892.

Budapesta—Predeal									
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
10.—	8.05	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	3.—	1.55	3.—	7.20	6.20
8.25	1.55	3.20	5.50	Budapesta . . . sos.	6.20	7.30	6.35	1.50	8.40
11.38	4.14	6.50	9.22	Szolnok . . . sos.	2.55	5.23	3.81	11.46	4.47
2.12	5.58		11.53	P-Ladány . . . sos.	12.06	3.46	1.16	10.05	2.24
3.35	7.08	12.05	1.50	Oradea-mare . . . sos.	2.25	11.04	8.43	12.09	
4.—	7.15		2.24	Mező-Telek . . . sos.	2.18	10.44	8.38	11.51	
4.30	7.43	1.02	3.03	Rév . . . sos.	1.52	10.07	8.13	11.17	
5.22	8.18	2.14	3.46	Bratca . . . sos.		9.30		10.42	
5.45		2.50	4.07	Ciucia . . . sos.	1.26	9.10	7.47	10.23	
6.31	9.07	3.54	4.53	Huiedia . . . sos.	3.53	8.31	7.08	9.51	
7.12	9.37	4.53	5.82	Ghirleu . . . sos.	2.58	7.53	6.39	9.12	
8.01		6.24	6.24	Cluj . . . sos.	1.18	6.53		8.11	
8.29	10.37	6.59	6.59	Apahida . . . sos.	12.17	11.01	6.14	5.25	7.40
8.46	11.10		8.20	Ghirleu . . . sos.	10.45	5.14	4.48	6.52	
9.03	11.32		8.45	Cucerdea . . . sos.		4.45	4.28	6.34	
10.08	12.50		10.21	Uioara . . . sos.	9.23	3.18	3.00	5.26	
10.37	1.25		11.09	Vintul-de-sus . . . sos.	8.54	2.81	2.08	4.52	
10.56	1.43		11.17	Aiud . . . sos.		2.13	2.00	2.34	
11.04	1.52		11.26	Teiuș . . . sos.		2.05	1.51	4.28	
11.20	2.18		11.54	Crăciunel . . . sos.	8.24	1.85	1.23	4.07	
11.45	2.40		12.18	Blaj . . . sos.	8.07	1.05	12.54	3.47	
12.18			12.58	Micăsasa . . . sos.	8.—	12.28		2.49	
12.44			1.34	Coșba-mică . . . sos.		11.57		2.27	
12.59			1.51	Medias . . . sos.	7.31	11.42		2.18	
1.55			2.29	Elisabetopol . . . sos.		11.06		1.89	
1.51			2.48	Sighișoara . . . sos.	6.57	10.47		1.18	
2.12			3.08	Hagfaleu . . . sos.	6.55	10.31		12.53	
2.31			3.26	Homorod . . . sos.	6.42	10.09		12.37	
3.04			4.07	Agostonfalva . . . sos.	6.21	9.31		12.06	
3.46			4.49	Apăta . . . sos.	5.54	8.53		11.29	
4.04			5.35	Feldioara . . . sos.	5.34	8.23		11.03	
5.26			7.23	Brașov . . . sos.	4.29	6.55		9.46	
6.10			8.09	Timiș . . . sos.	3.56	6.09		9.04	
6.41			8.43	Predeal . . . sos.	3.40	5.42		8.37	
7.17			9.18	București . . . sos.	3.19	5.07		8.05	
8.—			10.05		2.48	4.20		7.28	
			11.05		2.18			6.58	
			12.26		9.41	1.42		5.57	
			1.11		9.12	1.12		5.16	
			8.55		9.15			8.50	
Murș-Ludoș—Bistrița									
			4.—	Murș-Ludoș . . . sos.					7.21
			6.48	Tagu-Budatelic . . . sos.					4.15
			9.59	Bistrița . . . sos.					1.16
Căreii-mari—Zelău									
			5.42	Căreii-mari . . . sos.					7.05
			11.44	Zelău . . . sos.					2.10

Budapesta, gara de vest — Rușava — Vercerova									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren de persoane
9.06	11.—	9.—	9.15	4.15	pl. Viena . . . sos.	6.15	2.45	3.16	7.05
Vineri					pl. Budapesta . . . sos.	7.10	9.14	10.27	1.20
					Czegled . . . sos.	4.56	6.43		12.05
					pl. Seghedin . . . sos.	1.32			12.—
					pl. Timișoara . . . sos.	1.12	10.40	7.07	9.49
					pl. Topoloveț . . . sos.	9.50	5.50	5.13	7.50
					Lugoși . . . sos.	9.20		5.07	7.42
					Caransebeș . . . sos.	8.15			6.54
					Teregoava . . . sos.	7.35			6.27
					Mehadia . . . sos.	6.31			5.39
					Băile-Herculane . . . sos.	5.20			4.40
					Toplet . . . sos.	3.53			8.16
					pl. Rușava . . . sos.	3.40			5.37
					Vercerova . . . sos.	3.24			12.53
					București . . . sos.	3.05			3.21
						2.35			5.14
						2.26			3.08
									2.51
									4.52
									4.16
									12.18
									2.19
									2.10
									4.03
									5.50
Budapesta—Arad—Teiuș									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren de persoane
10.—	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	6.20	7.20	3.—			
8.10	1.56	9.30	Budapesta . . . sos.	7.25	1.20	5.50			
11.04	4.02	1.05	Szolnok . . . sos.	4.15	11.15	2.21			
3.45	6.57	5.24	Arad . . . sos.	11.18	8.20	9.05			
4.30	2.34	5.46	pl. Glogovaț . . . sos.	10.46	7.20	8.40			
4.42	2.54	5.57	Győrök . . . sos.	10.34	7.01	8.30			
5.03	3.34	6.19	Radna-Lipova . . . sos.	10.11	6.20	8.08			
5.14	3.58	6.30	Conop . . . sos.	9.58	5.50	7.57			
5.32	4.20	6.48	Béza . . . sos.	9.41	5.28	7.46			
5.56		7.12	Soborșin . . . sos.	9.10		7.17			
6.12		7.27	Zam . . . sos.	8.54		7.02			
6.58		8.07	Gurad . . . sos.	8.03		6.24			
7.26		8.33	Ilia . . . sos.			5.53			
7.52		8.57	Branica . . . sos.			5.28			
8.06		9.13	Deva . . . sos.			5.17			
8.26		9.29	Simeria (Piski) . . . sos.			4.55			
8.52		9.53	Orăștie . . . sos.			4.33			
10.—		10.19	Jibot . . . sos.			4.17			
10.25		10.50	Vintul-de-jos . . . sos.			3.30			
10.44		11.16	Alba-Iulia . . . sos.			3.03			
11.58		11.44	Teiuș . . . sos.			2.36			
11.29		12.06				2.19			
11.56		12.38				1.39			

Copsa-mică—Sibiiu—Avrig—Făgăraș									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
3.—	10.57	7.10	pl. Copsa-mică . . . sos.	9.34	6.20	12.05			
4.46	12.22	8.59	Oena . . . sos.	8.02	5.09	10.43			
5.10	12.40	9.23	pl. Sibiiu . . . sos.	7.35	4.49	10.17			
5.25	12.50		Avrig . . . sos.	9.24	4.89				
7.01	2.26		Făgăraș . . . sos.	7.45	3.—				
Cucerdea—Oșorhei—Regh-săs.									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
2.35	8.20	2.41	pl. Cucerdea . . . sos.	7.47	8.25	1.15			
3.26	9.11	3.27	Ludoș . . . sos.	7.—	7.41	12.31			
5.07	11.39	5.14	Oșorhei . . . sos.	5.20	5.54	10.05			
5.50	12.20	5.36	Reghin-săs. . . sos.	5.14	5.05	9.35			
7.25	1.55	7.15		3.44	3.22	8.—			
Ghirleu—Turda									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
7.48	10.35	3.40	pl. Ghirleu . . . sos.	5.10	9.50	2.50	9.10		
8.08	10.55	4.00	Turda . . . sos.	4.50	9.30	2.80	8.50		
Sighișoara—Odorhei									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
4.30	11.25		Sighișoara . . . sos.	10.52	6.10				
7.21	2.11		Odorhei . . . sos.	8.15	3.15				
Simeria (Piski)—Petroșeni—Lupeni									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
6.—	10.35	4.22	pl. Simeria . . . sos.	9.52	3.27	9.35			
7.21	12.23	5.42	Hățeg . . . sos.	8.36	1.54	8.25			
9.45	4.—	8.36	Petroșeni . . . sos.	6.—	10.50	6.20			
	4.25		Vulcan . . . sos.	10.—					
	5.37		Lupeni . . . sos.	9.50					
	6.—			8.30		7.40			
Simeria (Piski)—Hunedoara									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
10.50	4.40	9.56	pl. Simeria . . . sos.	5.28	3.20	8.10			
11.13	5.03	10.08	Cerna . . . sos.	5.11	3.—	7.50			
11.48	5.38	10.32	Hunedoara . . . sos.	4.46	2.52	7.22			
Brașov—Zernesoi									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
8.35	4.55		Brașov . . . sos.	6.29	1.44				
10.23	6.36		Zernesoi . . . sos.	5.—	12.20				
Brașov—Chezdi-Oșorhei									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
5.20	8.50	3.10	pl. Brașov . . . sos.	8.23	5.32	9.25			
6.01	9.31	3.53	Prejmer . . . sos.	7.47	4.54	8.47			
7.04	10.32	5.03	Sepși-S-Georgiu . . . sos.	6.53	3.53	7.48			
8.40	12.03	6.41	Covasna . . . sos.	5.26	2.10	6.06			
9.26	12.54	7.26	Kezdi-Oșorh. . . sos.	4.80	1.10	5.—			
Arad—Timișoara									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane
6.15	11.30	5.—	pl. Arad . . . sos.	9.44	3.56	10.55			
7.32	12.47	6.46	Vinga . . . sos.	9.02	2.40	9.46			
8.42	2.04	7.39	Timișoara . . . sos.	8.—	1.11	8.15			

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta sunt a se ceti de jos în sus.